

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izšla vsak četrtek in velja s pošiljino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrť leta 1 K. Naročniki za domišljijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročniki se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Odde „Kmetijskega gospodarstva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Recepti se ne vrstijo. — Upravištvu: Koroška cesta št. 5, sprejemni maršrut, imenite in reklamacije. — Za izdatke se plačuje od enostopne pošiljnice za enkrat 18 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratno ogled primerni popusti. V oddelku „Mala znamenja“ stane beseda 5 vin. Parla in zahvale vsake pošiljnice 24 vin, kajave in Poštano 26 vin. — Izdatki se sprejemajo do konca septembra. — Manjše reklamacije so pošiljane prazni.

Lovčen avstrijski. — Beg izpred Dardanel.

† Poslanec Franc Povše.

Velik prijatelj in zagovornik kmetijskega stanu, državni in deželni poslanec Franc Povše, je dne 4. jan. v Ljubljani nagloma umrl. Se isti dan je kot načelnik popoldan predsedoval v seji Ljudske posojilnice ter se ob 6. uri zvečer prijazno poslovil od gospodov načelstva. Ko je potem šel proti domu, ga je napadla slabost in sesedel se je na stopnicah hiše ob poti. Kmalu potem je izdihnil. Dosegel je starost 71 let. Na sv. Treh kraljev dan so ga slovesno pokopali pri Božjem grobu nad Ljubljano.

Ves slovenski narod žaluje za vrlim možem, — vestnim zastopnikom kmeta, vrlim rodoljubom in odličnim katoličanom. Kot strokovnjak v kmetijskih zadevah je zaslovel preko ozkih mej naše slovenske domovine. Lahko rečemo, da bo med nemškimi kmeti, ko bodo zvedeli za njegovo smrt, žalovanje za njim tudi veliko, kajti ako se je slo za vprašanje kmetijske tehnike in politike, za davčna in carinska vprašanja, niso vprašali, ali je Nemec ali Slovenec, ampak kot odlični strokovnjak je bil tudi njim za voditelja in zagovornika. Stajerski slovenski kmetje so ga spoznali tudi osebno, ko je pred par leti govoril v Mariboru na obnem zboru Slovenske Kmečke Zveze. V narodnih stvareh je bil pokojni Franc Povše med onimi Kranjci, kojih narodno obzorje sega preko mej Kranjske in ki imajo srce tudi za težavne razmere obmejnih Slovencev. Za to je bil zapisan pri nas med onimi moži, do katerih so v težkih bojih se nahajajoči Slovenci vedno gojili gorke simpatije.

Franc Povše je bil rojen dne 1. jan. leta 1845 v Kresnicah na Kranjskem. Po dovršeni gimnaziji je šel na visoke šole učiti se narodnega gospodarstva. Leta 1869 je dobil v Gorici službo učitelja na kmetijski šoli in je pozneje ondi postal ravnatelj. L. 1889 je postal deželni in leta 1891 državni poslanec. V raznih gospodarskih odsekih državnega zbora je imel Povše vodilno ulogo. Postal je c. kr. komercialni svetnik. Pridno je deloval kot načelnik Ljudske posojilnice v Ljubljani in kot predsednik c. kr. Kmetijske družbe za Kranjsko mnogo let. Cesar in papež sta ga odlikovala z redovi in ljudstvo mu je izkazalo svoje zaupanje s tem, da ga je rado volilo za predsednika na katoliških shodih, mnogo občin ga je pa imenovalo za častnega občana. Pogreb je bil veličasten. Večni mir blagi duši.

Kmetova bodočnost.

Vsak narod, vsak stan in vsak posamezen človek misli že sedaj, kako se bodo po njegovem mnenju najbrž razmere po vojski razvile ter dela načrte za mirne čase. Slovenski kmetijski stan tudi v tem oziru ne sme zaostati, ampak mora že sedaj upreti svojo oko v bodočnost.

Živine bo po vojski manj. Zadnje štetje živine na Stajerskem je pokazalo, da imamo sicer goveje živine po številu približno toliko, kakor začetkoma vojske, toda kakovost se je zmanjšala. Goved je v velikem številu zelo mlada, vsled pomanjkanja krmil nezadostno rejena, mlekarice so slabše, vprežna živina šibkejša. Konj, svinj, ovc in kuretine je manj, nego je bilo začetkoma vojske. Posebno število konj se je zelo zmanjšalo. Da bi prinesli natančne številke, se nam ni dovolilo. Zraven se je zmanjšalo število vozov, samokolnic, drugih vozil in zaprege. Po vojski bo moral kmet spraviti svojo živino na prejšnje število z rejo in z nakupom, skrbeti za dobro kakovost vprežne, klavne in mlečne živine ter za nabavo novega orodja, s katerim uporablja živino za svoje gospodarstvo. Kmetu treba po vojski veliko denarja. Kdor si ga sedaj ne bode

prihranil, si ga bo pozneje še manj. Za to pa: **Plačujte dolgeve in hranite denar!** Kmet bo čutil vojsko šele po vojski!

Za par let bodo izostali dohodki iz gozdov. Ne bo delavcev in lesni trg se ne bo koj uredil. Vinogradništvo bo hudo trpelo, deloma sploh ne bo obdelano, deloma slabo obdelano. Vinogradniškim krajem, posebno kjer je vsa zemlja zasajena s trto, pretijo hudi časi po vojski. Isno je tudi, kak razvoj bo imelo hmeljarstvo po vojski. Mnogi naši hmeljarji so izpremenili hmeljišča v njive. Za to dodo tudi dohodki, kakor jih je vrglo hmeljarstvo, za prva leta po vojski izostali. Kmet bo po vojski rabil denar, veliko denarja. In za to se naj čuje naša pesem: Kdor si sedaj ne bode denarja prihranil, si ga bo pozneje še manj. **Za to pa plačujte dolgeve in hranite denar!**

In kako bo z našimi poljedelci? Cena kmetiskim pridelkom bo gotovo padla, vse pa, kar rabi kmet, bo ravno tako drago kakor sedaj, ali pa še dražje. Vzrok je, ker kmet ni glede prodaje svojih pridelkov organiziran, trgovec in kupovalec pa je. Neugodno bo na cene kmetiskih pridelkov tudi uplivalo, ker bo prva leta gotovo dovoljen uvoz nekaterih živil. Nihče se tudi ne ve, kakšne bodo trgovinske pogodbe. Zelo se bojimo, da bodo kmetje imeli pri sklepanju trgovinskih pogodb le malo zagovornikov, kajti poslanci bržkone ne bodo sklicani na posvetovanje in sklepanje. Tudi za poljedelce se bodo le po vojski nastopili slabi časi. Naša pesem se glasi: Kdor si sedaj ne bode denarja prihranil, si ga bo pozneje še manj. **Plačujte dolgeve in hranite denar!**

Kako bo po vojski z ljudmi? Mnogi se ne bodo več vrnili, ker jih je pobrala smrt. Mnogi bodo prišli poškodovani, brez nog, brez rok, brez očesa. In mnogi bodo prišli bolani. Pri mnogih se bodo bolezni pokazale šele, ko se bo pleglo bojno razburjenje in se začne mirno, redno življenje. Veliko plat našega javnega življenja, ali recimo naše politike, bo zavzemala skrb za preskrbo vdov, sirot, pohablencev, bolnikov in bolehalih ljudi. Ali se bo vsled vsega tega ustavilo izseljevanje in preseljevanje, tega ne moremo jasno sprevideti. Mislmo izseljevanje in preseljevanje v velikem, kajti da ne bo popolnoma prenehalo, nam je jasno. Na vsak način pa bo treba tok izseljevanja obrniti proti Slavoniji in Bosni ter mu zastaviti pot v Ameriko.

Kaj bo z denarjem? Ljudje se toliko bojijo za fa ljubi denar. Ali je res kakšna nevarnost, da bo denar svojo vrednost izgubil, namreč da mu bo od oblasti določena manjša vrednost? To je izključeno! Država sama ima največji interes na tem, da ne pride do takega poloma. Mi lahko to-le izdamo: V finančnem ministrtvu imajo izdelan načrt, kako takoj spraviti naše državne dohodke in izdatke v ravnotežje, tudi v slučaju, da ne dobimo od nikoder vojne odškodnine. Finančne razmere bodo torej že prvi dan v miru urejene in za to je polom izključen. Pač pa, če drugače finančnih razmer ni mogoče urediti, bodo davki večji, najsibodo stari ali novi. Nove davke bodo upeljali, oziroma stare zvišali država, dežela, okraj in marsikje tudi občina. Plačil bo tudi za kmeta veliko, a dohodkov malo. Denar pa bo imel svojo vrednost. Da bi ga le kaj bilo! Za to pa: Kdor si denarja sedaj ne prihrani, si ga bode pozneje še manj. **Plačujte torej dolgeve in hranite denar!**

Vse to naj upoštevajo tudi sodniki, drugi uradniki, fabriški delavci in meščanstvo! Kmetu se ne obeta rožnata bodočnost, za to mora že sedaj skrbeti za bodoče dni. Vse kmetove skrbi pa udano izročamo božji Previdnosti, ki naj daje moč in blagoslov našemu ljubemu slovenskemu kmetu!

Vojaško-politična ugi-banja.

Troje dogodkov vzbuja sedaj splošno pozornost — 1. da so Angleži-Francozi zbežali izpred Dardanel; 2. da je ruska ofenziva v Galiciji in Bukovini brez uspeha; 3. začetek naše ofenzive proti Črnigori.

Beg Francozov in Angležev izpred Dardanel bo zelo ugodno uplival na vse mohamedance v Egiptu, Arabiji, Perziji in Indiji ter močno povzdignil ugled turške države, na drugi strani pa bo nanovo trpel francosko-angleški ugled pri nepristranskih državah ter pri vseh mohamedancih. Poraz, ki so ga doživeli Angleži-Francozi na polotoku Galipoli ob Dardanelah, bo pa menda najhujše butila Rusija, kajti sedaj so vse njene nade, da dobi Carigrad, padle v vodo. Rusija je v tej vojski že veliko izgubila. Ne samo le Rusko-Poljsko, to je po našem mnenju za njo manjša izguba, ampak ves upliv na Balkanu in vsako nado na Carigrad. Se ni par let, da so ne samo Srbija in Črnagora, ampak tudi Bolgarija, Grčija, Turčija in Rumunija v svetem strahu gledale v Petrograd. Sedaj se je položaj spremenil. Srbije ni več, Črnagora umira, Turčija je z Rusijo v vojnem stanju, Bolgarija se je odrekla ruskemu prijateljstvu, Grčija posluša na Petrograd najmanj, le Rumunija še ne ve, ali bi obrnila svoj plašč po ruskem ali avstro-nemškem vetru. Avstrija je bila svoj čas voljna, da se sporazume z Rusijo glede razmerja do balkanskih držav. Toda Rusija ni hotela nič vedeti o avstrijskem uplivanju. Sedaj je odločilo orožje za nas! Rusija čuti mnogo bolj izgubo Balkana nego Rusko-Poljske in za to se vedno z novimi silami zaganja v nas in še noče nič vedeti o posebej miru.

Rusija je začela pred Božičem v Bukovini in Galiciji novo ofenzivo proti nam. Zakaj ravno sedaj, se ne ve zagotovo. Po našem mnenju je več razlogov: ker je v močvirnatem ozemlju sedaj najhujše bojevanje, ko je led in sneg; ker hoče uplivali, da bi mi ne mogli vseh razpoložljivih čet poslati v Črnogoro in pred Solun; ker hoče Rumuniji, ki še vedno čeka, pokazati, kako močna je Rusija. Iz slednjega vzroka se Rusija najbolj zaganja v našo bojno črto med Prutom in Dnjestrom, z očitnim namenom, da nam vzame Černovice, kar bi sicer z vojaškega stališča ne pomenilo veliko, a v političnem oziru bi uplivalo gotovo na vse nepristrance in sploh na vso svetovno javnost. Toda Rusija ne more predreti naših vrst, čeprav že buta več kot 14 dni v nje in to je velik neuspeh Rusije. Kajti ves svet ve, da ima Rusija proti nam večkratno premoč, da ima dovolj topov, pušk in municije ter da je bila sama brezpogojno prepričana, da se ji napad posreči. Toda le ni šlo! Rusija ni več dovolj močna, da doseže kak uspeh, mi pa močni dovolj, da se ubranimo vseh sovražnih napadov. Taki dogodki tirajo tudi Rusijo z neusmiljeno silo, četudi počasi in korakoma, do mirovnega razporedenja.

Mi smo začeli zopet ofenzivo proti Črnigori. A med tem se je na Črnigori nekaj dogodilo, kar je vsaj naše pozornosti vredno. Prejšnje ministrtvo je odstopilo in novo ministrtvo je sestavil velik in star prijatelj Avstrije v Črnigori, Mijuškovič. Mož ni nikdar skrival svojega mišljenja in je bil vsled tega v Belgradu nepriljubljena oseba. Sedaj ko smo začeli novo ofenzivo proti Črnigori, je kralj Nikita postavil tega moža na predsedniški stol svojega ministrtva. Zraven treba vedeti, da Črnagora ni podpisala londonske pogodbe, da torej v tem oziru nima vezanih

rok za mirovna pogajanja. Opazilo se je tudi, da se kralj Peter in kralj Nikita nista sestala, ko je Peter pribežal v Skader. Vrh tega je znano, da na Črni-gori ni dovolj hrane, ne dovolj municije in da so z-dravstvene razmere nepovoljne. Ne upamo si nič re-či, toda ne čudili bi se, ako Črnogora kmalu zapro-si za mir ter reši, kar se še rešiti da.

Pred Solunom je še vedno mir in nam se zdi, ako prav opazujemo dogodke, da še bo nekaj časa mir. Zelo verjetna je vest, da so se bolgarske in na-se čete ob grški meji zakopale. To bi pomenilo, da nočemo sedaj proti Solunu. Saj bi bilo tudi edino pravilno, da bi takoj, ko so bili Francozi in Angleži ob meji tepeni, pritisnili za njimi. Gotovo bi ne čakali, da se utrdijo, kakor so to sedaj storili, ako bi ho-teli kmalu za njimi. Za to bo menda precej verjetno naše mnenje, da Bolgari in mi nismo hoteli iz goto-vih vzrokov, ki se ozirajo na grško občutljivost, pri-tisniti za bežečimi sovražniki in da še tudi sedaj ni prišel čas, da gremo pred Solun. Za to smo se tam zakopali.

Glavna skrb mora biti sedaj, da zadujemo prav občutno Angleže, kajti ti še vedno nočijo nič vedeti o miru. Rusija in Francija ne moreta naprej, za to bi gotovo prej ali slej pristali na mirovna pogajanja. Toda Anglija je še precej nedotaknjena. Pustila je za se krvaveti Francoze in Ruse. Le na Galipolju ob Dardanelah je morala nastopiti tudi Anglija. In tam je doživela tudi svoj prvi poraz, morala je beža-ti. Sedaj bo jo treba prijeti tudi v Mezopotamiji in v Egiptu. V Mezopotamiji se je že pričel vojni ples — sedaj Turki gredo in Angleži morajo plesati. Upa-mo, da Turki kmalu zagodejo Angležem tudi ob Su-škem prekopu in v Egiptu.

Kako dolgo še?

V Amsterdam prispeli ameriški časniki jav-ljajo, da so Italija, Rusija in Francija začele v Ame-riki naročati vojno gradivo za leto 1917.

Turška bojišča.

Boji ob Dardanelah končani.

Angleži in Francozi so lanskega leta mesca a-prila zasedli polotok ob dardanelski morski ožini, da bi si izsilili pot do Carigrada. Iz Črnega morja bi prišli potem tudi Rusi v Carigrad in vsi trije so že imeli v zaledju pripravljene uradnike, da prevzame-jo upravo Carigrada in turške države. Toda prišlo je drugače. Turki so se hrabro branili do mesca de-cembra. In tedaj so jim prišli naši topničarji na po-moč. Najprej so nastavili svoje cevi proti angleškim postojankam pri Suvla-baji in Arifturnu (v sredi ga-lipoljskega polotoka) in dne 20. dec. so morali Ange-lježi bežati. Obdržali pa še so svoje postojanke ob ju-žnem delu Galipolja, ob vhodu v Dardanele, pri me-stu Sedilbar. Sedaj so prišli naši topničarji s svoji-mi cevmi tudi proti Sedilbaru. In glej! Dne 9. jan. so Angleži zbežali tudi iz Sedilbara. Francozi so že prej na tihem odtegnili svoje čete z Galipolja. Na Galipolju ni sedaj nobenega Angleža in Francoza več. Dardanele so brez sovražnika, Carigrad izven nevarnosti. Velik del turške armade je na razpolago za druga bojišča. To je velik uspeh za Turke in ve-lik poraz za četverosporazum.

Uradno poročilo.

Carigrad, dne 9. januarja. Angleži so po noči po ljutem boju, v katerem so imeli velike izgube, po-polnoma izpraznili Sedilbar. Niti eden ni ostal.

Enver-paša razglasa zmago.

Vojni minister Enver paša je razglasil zmago na Galipolju turškemu ljudstvu s sledečimi beseda-mi:

Pod božjim varstvom smo prepodili sovražnika tudi iz Sedilbara. Naši so zasedli vse pred vojsko pri Sedilbaru in pri Tekeburnu izkopane strelske jarke. Naše čete so zaplenile že topove, ko so prodi-rale v središče. Veliki tabori sovražnikov s šotori in z vsebino se nahajajo v naših rokah. Naše topničar-stvo je potopilo neko s četami zasedeno sovražno prevozno ladjo. Ogromnega plena še nismo zamogli pregledati. Sovražne izgube se cenijo zelo visoko. Neko sovražno letalo, dvokrilno, vrste Farman, je padlo na tla pri Sedilbaru, ker ga je napadlo naše povodno letalo. Sovražnik, ki je na tem bojišču sko-ranj pol leta nastopal z vsemi sredstvi, da nas zade-ne v srce, je dosegel le velike izgube, škodo na tla-gu in je bil prisiljen, da je moral bežati in je izgu-

bil vsako upanje, za kar se moramo zahvaliti junaš-tvu naše armade.

Veselite v Carigradu.

Poročilo o izpraznitvi Sedilbara se je takoj iz-vedelo v Carigradu in je povzročilo nepopisno vese-lje. Mesto je bogato okrašeno z zastavami. Zvečer je bilo mesto razsvetljeno.

Pet in pol milijard vrženih v vodo.

Angleži in Francoze je sprehod na dardanels-ko obrežje prišel zelo drago. Carigradska poročila pravijo, da stane četverosporazum galipoljsko pod-vzetje 5½ milijard frankov, t. j. okrog 6 milijard K! Pri tem pa še vrednost uničenih vojnih in trgovskih ladij niti ni vračunjena.

Egipt

Iz Anglije pošiljajo noč in dan s prevoznimi parniki velikanske množine orožja in municije v E-gipt, tako da se na Francoskem, kjer so odvisni od angleških dobav, že pritožujejo nad pomanjkanjem municije.

V Mezopotamiji.

S fronte v Mezopotamiji ali Iraku poročajo, da so turške čete že popolnoma obkolile Kut-el-Amara in dospele do glavne črte angleških utrdb ter upajo, da bo trdnjava padla vsled naskokov ali pa vsled lako-te ter da bodo ujeli nad 10.000 mož angleške posad-ke. Angleži so hoteli s tem, da so pustili to posadko v Kut-el-Amari, kriti umikanje armade, kar se jim je tudi deloma posrečilo. Ta armada, ki stoji sedaj ju-goizhodno od Kut-el-Amare, pa ne more priti trdnja-vi na pomoč, zlasti ker je red v armadi omajan.

Rusko bojišče.

Ruska ofenziva na besarabski meji in ob Stry-pi je zadnje dni zopet nekoliko ponehala. Hud napad na črto od Volinije do rumunske meje je bil dne 7. jan. Od tedaj pa se vrše le manjši boji ter topovski ogenj. Naši zrakoplovi poročajo, da pošiljajo Rusi močna ojačenja na fronto, iz česar se sklepa, da bo-do Rusi svoje ofenzivne poizkuse zopet ponovili. Po-roča se, da pripravlja rusko armadno vodstvo tudi na črto Rovno-Luck v Voliniji nov napad. Dalje proti severu je položaj nespremenjen.

Ruska ofenziva ponehala.

Rusi so pričeli ob svojem južnem krilu, t. j. ob besarabski meji, ob Dnjestr in Strypi, ob Božiču of-enzivo proti nam in sicer s tako ogromno premočjo, da bi vsaka druga armada morala predreti našo boj-no črto. Rusom pa se to ni posrečilo. Od 23. dec., to je cele tri tedne, že traja borba, a mi stojimo še ve-dno trdno na svojih prvotnih postojankah. Rusi so si v svojem napadanju večkrat oddahnili. Prvokrat so napadali posebno srdito našo fronto dne 23. dec. Ko niso nič opravili, so tri dni, t. j. do 27. dec. celili svoje ranjene kosti. Najhujše so napadali od 27. dec. do 4. jan. Dne 5. in 6. jan. so zopet ponehali z ofen-zivo. Dne 7. jan. so začeli tretjekrat napadati, a so se zopet kmalu ugnali. Dne 9. jan. je namreč ruska ofenziva zopet ponehala.

Izza zadnje dobe so bili najhujši boji v petek po Kraljevem, t. j. dne 7. jan. Sovražnik je ta dan in še naslednjo noč posebno srdito napadal naše po-stojanke ob Strypi od izliva v Dnjestr do Burkanova. Gosta megla je ta dan legla na bojišče. Rusi so prodrli celo do naših baterij, a naši brambovci so vrgli sovražnika kmalu nazaj. Isti dan je Rus pose-bno drzno napadal tudi na fronti pri Černovicah. — Pri Toporovu in kraju Rarance je sovražnik na ne-katerih mestih udrl v naše strelske jarke, a je bil v borbi na nož vržen nazaj. Od 9. do danes 11. jan., ko to pišemo, pa sovražnik ne napada, ampak vedno obstreljuje naše postojanke z močnim artilerijskim o-gnjem.

Rusi 15 do 20 kilometrov pred Černovicami.

Vas Rarance, kjer Rusi s posebno srditostjo napadajo naše postojanke, leži dobrih 15 km severo-izhodno od Černovic, mesteca Bojan leži 16 km izho-dno in vas Toporovo 20 km severoizhodno od Černo-vic. Na tej fronti Rusi najhujše napadajo in sicer v smeri proti trgu Mahala, ki je samo 8 km oddaljen od bukovinskega glavnega mesta. Ruski vojskovodje so mnenja, da če se jim posreči zopet zavzeti Černo-vice, da bodo s tem toliko uplivali na Rumunijo, da bo ista nastopila proti nam. Rusi sicer znajo kovati načrte, a izvršiti jih ne umejo. Ruski armadi ob bes-arabski meji in v Galiciji poveljuje general Ivanov, naši pa general Pflanzer-Baltin.

Pri Tarnopolu posebno hudi boji.

Berolinska „Nationalzeitung“ piše: Po poročil-lah iz Petrograda so boji na bojni črti v bližini ru-munske meje od dne do dne hujši in dobivajo značaj velike bitke. Gromenje topov se sliši 70 do 80 km da-leč. Vsled silnega pokanja topov so v vaseh in mes-tih na tem ozemlju popokale vse šipe. Posebno ljuti so boji pri Tarnopolu. Ruski častniki pripovedujejo o velikanskih težkočah, s katerimi se mora boriti ru-ska armada na tem ozemlju. Avstrijske čete so na-pravile na več mestih žičnate ovire v 24 druga za drugo ležečih vrstah. Je skoraj nemogoče se pribli-žati tem oviram, ker so tudi zavarovane z električ-nimi minami.

Ruske izgube: čez 70 000 mož.

Rusi so vrgli proti naši fronti v Bukovini in v Galiciji veliko novih, svežih čet. Računa se, da ima-jo Rusi proti nam v Galiciji in Bukovini postavljenih že dosedaj okrog 300.000 mož. Dohajajo pa še vedno nova ojačenja. Do 7. jan. so Rusi izgubili pri svojih naskokih na našo bojno črto že čez 70.000 mož, to je skoro ena četrtna armade, ki stoji proti nam. Kljub velikim žrtvam pa so ruske čete šele tam, kjer so bi-le ob začetku svoje sedanje ofenzive. Vse naše posto-janke so v naših rokah.

Črkezi napadajo.

Ob besarabski meji so Rusi poslali v boj veči-noma same Črkeze, ki se prištevajo med najbolj sme-le in divje ruske bojovnike. V boju na nož so Črkezi nevarni nasprotniki, ker se bijejo z veliko smelostjo. Ranjenci, ki pridejo Črkezom v roke, so izgubljeni, ker jih kratkoma pomorijo. Tudi ob pravoslavnih božičnih praznikih Rusi niso mirovali in so na črto pri Černovicah pošiljali cele polke Črkezov v boj. — Črkezi so večinoma mohamedanske vere.

Rusija se bo borila do zadnje-ga moža.

Pariški list „Matin“ piše: Član angleške spo-dnje zbornice Malcolm, ki se je nahajal na potovanju v Rusiji, je poročal, da se hoče Rusija borovati do zadnjega moža. Tako misli v Rusiji vsak vojak-pro-stak, tako misli tudi car sam. Misel na posebej mir navdaja carja istotako s studom, kakor angleškega kralja Jurija. Car je rekel o tem dobesedno: „Rusija sme računati z največjim zaupanjem na mene in na mojo armado.“

Rusi imajo zopet obilo streliva.

Ruska artilerija zelo troši strelivo. Ujeti ruski častniki izpovedujejo, da so zadnje mesce dohajali z Japonskega dan za dnevom dolgi vlaki polni streli-va. V Kijevu je baje toliko streliva nakopičenega, da se Rusom ni bati, da bi jim ga zmanjkalo. Japonci zalagajo rusko infanterijo tudi s puškami.

Tretje naknadno prebiranje v Rusiji.

Ruska vlada je odredila tretje naknadno prebi-ranje po vsej Rusiji. Pričetek naknadnih prebiranj je določen na 20. jan.

Slovenski pionir opisuje boje pri Černovicah.

Pionir Anton Verbaj iz Krčevine pri Mariboru piše dne 2. jan. svojemu prijatelju:

V Bukovini ob besarabski meji (na izhodni stra-ni Černovic) se vršijo že dober teden hudi in zelo kr-vavi boji. Rusi so nas napadli z veliko premočjo. I-majo baje toliko topov, da je v razdalji dveh metrov postavljen po eden top. Od mesta Bojan, ki leži ob rumunski meji, in do mesteca Zalesčyky na severni strani Dnjestra ima Rus postavljenih, kakor pravijo ruski ujetniki, nad 600 topov, med njimi mnogo ja-ponskih, ki so zelo težkega kova. Iz teh topov bruha sovražna artilerija že od Božiča pa do danes skoraj neprestano noč in dan tako gosti ogenj, da si ga še nihče, ki sam ni osebno na fronti, ne more predstav-ljati. Rusi namreč dobro vedo, da so naše postojan-ke na bukovinsko-gališkem delu bojišča izredno mo-čno utrjene in jih morajo s topovi prej uničiti, predno jih je mogoče uspešno naskočiti. Pionirji smo mnoge mesecev delali vsakojak naravne in umetne zapreke, žične ograje, befonirali strelske jarke in okope, pola-gali mine itd.

Najhujši sovražni naval, kar sem jih jaz doži-vel na tem bojišču, je bil dne 27. dec. 1915. Mi stoj-mo izhodno od Černovic. In ruski car je baje izdal strogo povelje na celo rusko armado, da morajo biti Černovice do 7. jan. zavzete, naj stane, kar le hoče. To so Vam bili boji! Najprvo ste se poskusili naša in sovražna artilerija. Ogenj je bil tako gost, da na celi fronti menda ni bilo prostora, kamor ne bi bila